

MĂRIA

1654

On. Biblioteca

Arad

Palatul Cultural

Zia
românească
al Ținutului TimișAbonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 leiApare sub egida
„Astei Bănățene“

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinci No. 2Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Urare Vlăstarului Regesc

Țara întreaga sărbătorește azi ziua de naștere și onomastică a Măriei Sale Marelui Voevod Mihai.

Sufletul poporului românesc tresaltă de bucurie, pentru că soarta noastră este soarta Lui, iar viitorul ce-L așteaptă e strâns legat de rosturile noastre.

Sub augusta supraveghere a Suveranului a crescut mândru și mare cel mai frumos stejar, chemat să stea mâne în fruntea unei împărății pe care au făurit-o păstria Săi strămoși cu jertfa de sânge și suferințele celui mai încercat popor din decursul istoriei.

Moștenitorul tronului, marele străjer, noul membru al Academiei Române senatorul de drept, pe lângă dragostea nemărginită a tuturor, în aceasta zi, fiind este învrednicit cu noi titluri și drepturi, să primească și cel mai de preț dar al țării: încrederea poporului românesc.

Rege și popor au format totdeauna un gând și o năzuință și oricâte furtuni s-au abătut asupra noastră, le-am înfruntat pe toate pentru că ideea monarhică ne-a dat tăria necesară a duce la isbândă marile idealuri românești.

Uniți în această credință, pe care vom ști să o apărăm ca pe propria noastră ființă, vlăstarului regesc, simbol al nădejdelor de mai bine, îi strigăm în această zi: La mulți ani Măria Ta!

„Dacia“

Intru mulți ani Măria Ta!

În ziua onomastică a Marelui Voevod Mihai, e sărbătoarea tinereții, a curăției, a înălțării de cuget, a viitorului și a încrederii.

Și acum a îmbrăcat haină festivă, soare strălucite, pe tot întinsul țării și o strălucimă a pătruns în ochii fiecăruia. Este bucuria pe care o simțim, prietenilor și prietenilor, pe acest Vlăstar Regal, lat în spate, de viață, un adevărat Flăcău al țării, stând mândru și stăpân pe călături de Părintele Său și veghind destinul acestui popor.

Este nădejdea pe care o avem implântată în suflet că această țară, acest noi țară va împlini misiunea lui, își va apăra și destinul și își va consolida o țară pe care a câștigat-o printru prin neasemuite sacrificii.

Dar sărbătoarea de azi a Măriei Sale Marelui Voevod Mihai de Alba Iulia, mai are o deosebită însemnătate fiindcă vine după împlinirea celor 18 ani, adică după luarea majoratului.

Crescut în respectul și adâncă cunoaștere a trecutului nostru vișoros, Măria Sa Mihai, Moștenitor al Tronului și purtător al unui nume de frumoasă rezonanță națională, este astăzi și locotenent în armata țării, păstrător și continuator al unei tradiții a casei noastre domnitoare.

Pentru sănătatea Măriei Sale Marelui Voevod de Alba-Iulia, pentru izbândirea misiunii Lui și pentru gloria familiei noastre Regale țara întreagă ridică rugă fierbinți Domnului Dumnezeuului nostru și Li urează din tot sufletul.

Intru mulți ani Măria Ta!

MARELE VOEVOD ȘI ARMATA

Măria Sa a fost înălțat la gradul de locotenent cu prilejul unei înălțătoare ceremonii care a avut loc la Sinaia pe ziua de 25 Octombrie 1937.

Înspunzând cuvântării pronunțată de M. S. Regele, Marele Voevod răspunzându-se Tatălui Său, a spus:

„Mănuș tradiția Casei Noastre, am fost astăzi în rândul ostașilor țării și, marea cinste ce Mi se face, mă obișnuiesc cu credință, muncă și jertfă.“

„Cu dușoșie și căldură părintească îndrumat copilăria într-o dobândire a încredințelor folositoare. Pentru a-mi împlini misiunea din toată căldura inimii mele.“

„Astăzi Măi învrednicit să port

haina de ofițer în această oaste, de care sunt legat pentru toată viața, simt și mai mult nevoia acestei părintești călăuzi.“

„Mulțumesc tuturor pentru urările ce Mi s-au făcut. Îți făgăduiesc din nou că mă voi ușa cu vrednicie, credință și desăvârșită ascultare.“

Anul acesta cu prilejul zilei Marinei, Măria Sa Marele Voevod Mihai, a fost înscris, după înalta dorință a M. S. Regelui, ca aspirant în Statul Major al distrugătorului „Regina Maria“, întărindu-se astfel legătura dintre Principele Moștenitor și Marina țării, după ce, prin înălțarea sa la gradul de sublocotenent al Vânătorilor de Munte, fusese legat de armata de uscat.

Voevodul

— Ce frumos e Voevodul!

Iată exclamația unanimă a poporului, de câte ori are prilejul să vadă Regescul Vlăstar și Moștenitorul Coroanei României, pe Marele Voevod Mihai de Alba Iulia.

Intr'adevăr, Fiul Regelui a crescut ca o minunată mlădiță, pentru că astăzi, când împlineste 18 ani, să fie adolescentul suplu care să smulgă admirația spontană a celor ce-L văd.

Înalt, cu un mers elastic și sigur, pe Marele Voevod îl vedem întotdeauna mergând cu capul sus, cu ochii Săi albaștri — albaștrii regesc transmis de tată și bunic — sub arcada sprâncenelor — în care privirile sunt, în același timp, uitătura plină de candoare și sete de cunoaștere și uitătura celui care a fost învățat și știe că va prelua în mâinile lui regale, destinul unei națiuni, crescută sub Coroana aceleiași Dinastii.

L-am văzut deasemeni cu câtă râvnă și cu câtă dragoste, în mijlocul prietenilor de o vârstă cu El, Marele Voevod participă la Ziua sădării pomilor. Augusta talpă apasă dărâz căsmăna în pământ — pământul negru și gras al plugarului român — face cuibul și așează puietul din care va crește stejarul falnic de mâine. Ce altă asociație și ce altă imagine poate închipui, în această clipă aniversară, cum a răsărit și cum a crescut Fiul Regelui — încă un stejar falnic din rădăcina familiei noastre Domnitoare!

A crescut în supravegherea unui Părinte Înțelept și Iubitor care a știut să dea urmașului său o creștere și o învățătură dintre cele mai bune: ager la minte, zdravăn la trup.

Marele Voevod de Alba Iulia e un prinț modern, un prinț sportiv, un prinț întreprinzător și plin de disciplină.

Așa cum trebuie să fie conducătorul de mâine al unui popor tânăr, viguros și plin de elanul unei dezvoltări fără seamăn în istoria lui.

Regescul Vlăstar știe, El primul, să dea pildă dragostei de muncă în care se dezvoltă poporul Său.

În fiecare săptămână, o zi, el îmbracă salopeta lucrătorului și, cu unealta în mână, lângă lucrătorii simpli, brațul regesc strânge un șurub, montează o piesă, pune în funcțiune un angrenaj, realizează un motor.

Deci, înfige sapa în pământ, mănuește scula mecanică: cele două auspicii — truda pământului și lucrul industrial — sub care poporul românesc își imprimă din ce în ce mai mult posibilitățile lui creatoare.

Două eforturi sociale pe care adolescentul de 18 ani, le cunoaște El însuși.

Apoi este Voevodul Străjer, este primul exemplu al generației Lui, asupra căreia Marele Străjer, Părintele Său, veghează, inițiând Instituția Străjeriei, spre a cuprinde, într'un singur ean de vigoare și de disciplină prin muncă, Tineretul Țării.

Desfășurările dela 8 Iunie pe arena stadionului A. N. E. F. este o demonstrare an de an a eficacității acestei discipline și educații.

Avem un tineret vajnic, cu mușchii oțeliți, cu mintea ascuțită, cu dragoste pentru muncă, cu dragoste pentru Țară, cu dragoste pentru Regele lui și în fruntea căreia stă, astăzi, înalt și mândru, adolescentul, Marele Voevod Mihai.

Cum să nu fie fericit Augustul Său Părinte, cum să nu fie fericită Țara?

Urme de viață italiană în Banat

VL

BARONUL IOSIF DE BRIGIDO

O nouă perioadă de înflorire și de participare activă a Italienilor la îmbunătățirea stării lucrurilor în Banat a început abia sub baronul Iosif de Brigido, care a fost chemat la conducerea provinciei în 1774, după ce împăratul Iosif al II-lea se convinsese personal cu ocazia călătoriei sale în Banat de nevoia unor măsuri urgente pentru fortificarea și refacerea părților sudice ale împărăției sale.

Pentru noi, în afară de zelul pe care l-a depus baronul de Brigido și de străduința sa de a înălța Banatul la rangul unei provincii moderne și bine administrate, mai are o însemnătate extrem de mare faptul că l-a adus cu sine pe venețianul Francisc Griselini, care cutreerând în decursul câtorva ani toată întinderea Banatului și toate satele lui, a făcut notițe și a desemnat prima hartă geografică completă și detaliată a acestei provincii. Lucrarea lui Griselini scrisă în limba germană și italiană, cu numeroasele ei gravuri și schițe ilustrate, constituie pentru noi un document și o cronică fidelă a vremii aceleia despre care altmăduri prea puține informațiuni am fi avut.

GRISELINI DESPRE BANAT

Griselini a stat în Banat între anii 1774 și 1777, fiind colaborator intim al amicului său Brigido pe timpul cât îndeplinea această funcțiune de guvernator administrativ al provinciei. În cursul cercetărilor sale Griselini, după cum mărturisează în lucrarea sa, a fost plăcut surprins să găsească în Banat un popor care vorbea o limbă atât de asemănătoare celei italiene și care își trăgea originea dela aceeași străvechio Romă ca și

națiunea italiană. L-a pasionat atât de mult viața și obiceiurile poporului nostru, încât le-a studiat și le-a comentat în mod amănunțit. De aceea pentru Românii bănățeni cartea lui Griselini nu este numai o cronică autentică cu date istorice și etnografice, ci este și o impresionantă afirmare a legăturii italo-române, care și-a aflat expresie în toate timpurile.

VIEȚA LUI GRISELINI

Griselini e mai cunoscut în Banat decât în propria sa patrie, iar locuitorii acestei provincii îi păstrează un cult plin de venerație. Vieța lui a fost foarte sbruciumată, iar moartea i-a fost tragică. Despre el s'ar putea scrie o carte întreagă. De aceea nu vom aminti aici decât puține lucruri, având intențiunea de a mă ocupa cu altă ocazie despre viața și activitatea sa. Cred util să fixez doar câteva date biografice, fiindcă numele său nu-l găsim nici măcar pomenit în marea enciclopedie Italiană.

Francisc Griselini, născut la Veneția în ziua de 12 August 1717, a fost fiu de burghezi săraci cari n'a putut să-l trimită la altă învățatură decât la seminar, acordându-se cu mai multă ușurință burse pentru studiile teologice. Calitățile sale de bun desemnator i-au deschis însă alte drumuri. A îmbrățișat cariera de cartograf, care îi aducea și venituri suficiente. Pe vremea dogelui Marco Foscarini a restaurat vechile lucrări de cartografie din palatul ducal. A activat apoi ca ziarist și a publicat mai multe lucrări și studii geografice, istorice și econo-

de AUREL COSMA

mice. Era în același timp un savant al științelor naturale și un pasionat botanist. Diverse Academii italiene și străine l-au primit sub cupola lor. Făcând mai târziu cunoștință cu baronul de Brigido, acesta îl convinsese pe Griselini să-l însoțească în Banat. Astfel ajunse la vârsta de vreo 60 de ani să-și prepare importanta sa lucrare despre Istoria politică și naturală a Banatului Timișan, pe care o tipări simultan în Viena în limba germană și la Veneția în limba italiană în anul 1780. Apoi se întoarse în patria sa și se stabili la Milano, unde ocupă o funcțiune de secretar la o societate economică. Nu peste mult înnebuni, iar în 1783 decedă în ospiciul „Fate bene fratelli”. Umbra uitării s'a depus de atunci peste memoria lui Griselini.

INCHEIERE

N'ași mai vrea să complectez această conferință și cu alte amănunte din viața și activitatea Italienilor în Banat. Din cele puține câte am expus rezultă îndeajuns că legătura între poporul nostru din Banat și națiunea italiană a existat întotdeauna, iar cultura adusă din Italia a găsit aici un teren fecund de afirmare.

Astăzi când depănăm firul istoriei ca să brodăm din el icoanele relațiilor noastre din trecut, ar trebui să le dăm acestor imagini scumpe și neperitoare toată importanța și splendoarea, ca pe fondul lor să imprimăm noua unire de gândire și de simțire italo-română.

(Sfârșit.)

Radio

Miercuri, 8 Noiembrie

RADIO ROMANIA. Ora 12: Ora; Cântec Dunării și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și igienice; 12.10 Muzică variată (discuri). **RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI.** 13 Ora; Radiofonice; Sport; Diverse; 13.10 Concert de prânz. Orchestra Costică Dumitrescu; 14 Radio-jurnal; 14.10 Continuarea concertului Orchestrei Costică Dumitrescu; 15 Spectacole; Știri artistice și culturale; Publicații. **RADIO ROMANIA.** 19 Ora; Mersul vremii; 19.02 Cronica artistică; 19.17 Jocuri populare și Dansuri naționale românești (discuri); 19.50 Radio-jurnal în limba maghiară. **RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI.** 20 Cuvânt pentru Măria Sa Marele Voevod Mihai; 20.10 Muzică națiunilor; românească (discuri); Eugene Ormandy); 20.45 Radio-jurnal (II). 21 Imnul Restaurației de D. Cucliu (Cuvânt de I. Gr. Periețeanu) exec. de Orch. Radiojurnal; și corul A. C. T. cond. de Ionel Perleș; 21.15 „Moș Ciocărlan”, opera comică de 3 acte de Tudor Cavalier de Flondor. Distribuția: Vasile Frunză, primar Mircea Bărbulescu, Haralamb Călămar, notar Gh. Bădulescu. În pauza I (22.10—22.20): Radio-jurnal (II). În pauza II-a (23.—23.05): Sport. 23.15 Muzică de dans (discuri); 23.45 Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană, engleză și italiană.

RADIO BASARABIA

212,6 m. 1411,1 kHz. 20 kw.

14 Program muzical; 14.30 Radio-jurnal; 21 Program muzical; 22 Radio-jurnal.

Joi, 9 Noiembrie

RADIO ROMANIA. Ora 12: Ora; Cântec Dunării și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și igienice; 12.10 Muzică variată (discuri). **RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI.** 13 Ora; Radiofonice; Sport; Diverse; 13.10 Muzică vocală (discuri); 13.30 Orchestra de salon Radio, dirij. de Const. Bobescu; 14 Radio-jurnal; 14.10 Continuarea concertului Orchestrei de salon Radio; 15 Spectacole; Știri artistice și culturale; Publicații. **RADIO ROMANIA.** Ora copiilor; 19 Ora; Mersul vremii; 19.02 Cronica științifică; 19.17 Quintetul de săliști; 19.55 Radio-jurnal în limba maghiară. **RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI.** 20.05 Apărarea monumentelor de artă și protecția muzeelor de prof. G. Oprescu; 20.20 Muzică națiunilor; spaniolă (discuri); 20.45 Radio-jurnal (I); 21 Programul concertului simfonic de Em. Ciomac; 21.15 Concert simfonic al Orchestrei Filarmonice, dirij. de Alfred Alessandrescu; 22.05 Radio-jurnal (II); Sport; 22.25 Continuarea concertului simfonic; 23.10 Muzică variată (discuri); 23.45 Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană, engleză și italiană.

Vineri, 10 Noiembrie

RADIO ROMANIA. Ora 12: Ora; Cântec Dunării și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și igienice; 12.10 Muzică variată (discuri). **RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI.** 13 Ora; Radiofonice; Sport; Diverse; 13.10 Concert de prânz. Orchestra Petrica Moțoi; I. Muzică de azi. II. Muzică caracteristică; 14 Radio-jurnal; 14.20 Continuarea concertului Orchestrei Petrica Moțoi; voce: Ștefan Savu; III. Muzică românească. IV. Romanețe, Doine și Jocuri populare și culturale; Publicații. **RADIO ROMANIA.** 19 Ora; Mersul vremii; 19.02 Poezie tehnică; 19.17 Trio București; (Miron Șerban, Garbis Avachian-vioară și Șerban Antropof-violoncel); 19.45 Radio-jurnal în limba maghiară. **RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI.** 19.55 Munții României de Vintilă Mihăilescu; 20.10 Muzică națiunilor; engleză (discuri); 20.35 Seară de opera: „Faust”, operă de 5 acte de Charles Gounod (Transmisie dela Opera Română); Distribuția: Faust Mircea Lazăr; Mefisto Edgar Istratty; Valentin Mihail Arăduț; Brander G. Marinescu; Siebe Florica Popovici; Margareta Valentina Crețoiu-Tașanu; Marta Tana Nănescu. Conducerea muzicală: Alfred Alessandrescu. În pauza I (21.25—21.40): Radio-jurnal (I). În pauza II (22.25—22.40): Radio-jurnal (II); Sport. În pauza III-a (23.15—23.30): Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană, engleză și italiană.

Muzica religioasă

Editarea răspunsurilor liturgice din eparhia Aradului

Bătrânul cântăreț și profesor de muzică religioasă, d. Trifon Lugojan, din Arad, cu binecuvântarea și îndrumarea P. S. Sale Părintelui Episcop dr. Andrei Magieru, a scos de sub tipar răspunsurile liturgice, notate la unison așa, după cum se cântă în eparhia Aradului. P. S. S. Episcopul Aradului a prețuit lucrarea, scoțând în relief, importanța acestor străduinți.

Aceste răspunsuri liturgice au fost fixate pe note încă de pe timpul fericitului intru Domnul Episcop Ioan Ignatie Papp. De sigur, că timpul, la intervenția, parte voită, parte nevoită, improvisatorică, a diferiților cantori, învățători și dirijori de coruri, le-a modificat. Modificarea, în cele mai multe cazuri, a însemnat schimbarea melodică (după gustul individului) și împodobirea ei.

Rostul noii fixări este prin urmare restabilirea melodiei băștinăse, care a prins și s'a lăjit chiar și dincolo de eparhia Aradului. Astfel în Lugoj, datorită cântăreților cari și-au făcut studiile la școlile din Arad, răspunsurile sunt cântate în bună parte pe șablonul din Arad. Zic șablon, deoarece din fiecare răspuns liturgic, se evidențiază cântarea veche bisericăsească uzitată în eparhia Aradului. - Dealtfel chiar și cântarea bisericăsească dela școala din Caransebeș nu se evidențiază în măsură prea mare de aceea din Arad. Caransebeșul cântă mai „bănățenește”, deci cu mai multe înflorituri. Diferința între aceste înflorituri se observă chiar și între strana din Caransebeș și Lugoj. În Lugoj, ultimul care a schimbat unele părți melodice în cântările bisericăsești (la răspunsuri) a fost bătrânul învățator Ion Lipovan. Chiar și urmașii săi au continuat această „manie” a modificărilor. La Caransebeș, părintele Petrescu era un adevărat meșter în ornamentația melodiilor. Pe el îi urmează părintele Petru Banca și Constantin Vlad. Prof. Vlad a și editat răspunsurile lit. din Caransebeș, așa după cum le cânta

părintele Petrescu. - În Arad activa până mai ieri, prof. Atanasie Lipovan, care s'a distins încă de pe timpul când era învățator confesional în Sânicolau. Și dela dânsul ne-au rămas fixate o bună parte din răspunsurile liturgice. Fiecare din ei au îndreptat portativul melodic al răspunsurilor liturgice pentru a servi mai bine scopului. De aici s'a produs o oarecare confuzie, o dezorientare în răspunsuri, deoarece unii învățători și preoți, nefiind stăpâni pe melodia străveche, au început din inspirație proprie să mai ticluiască la mersul melodiilor, alterându-o.

Aprecuând răspunsurile lit. ale lui T. Lugojan, și făcând o justă comparație, parte cu răspunsurile din Caransebeș, parte cu cele din Lugoj, vedem că îndeosebi la „Heruvic”, „Cu vrednicie”, „Pre Tine”, „Cuvine-se cu adevărat”, și sfârșitul liturgic, melodia a suferit esențiale modificări.

Depinde de gustul, dar și de simțul armonic al individului pentru a putea vorbi de preferințe. De exemplu, Heruvic cum se cântă la Caransebeș se pretează mai bine la o armonizare pe cor. Un alt exemplu sunt răspunsurile dela finea liturgiei, care se cântă în biserică ortodoxă din Lugoj. Ritmul lor este curgător și nu suferă nici o schimbare. Melodia, de asemenea, nu este dificilă în nici o măsură. Copii o învață cu cea mai mare ușurință.

Judecând deci atât din punctul de vedere al ușurinței prin care se va putea menține și populariza, cât și din acela al armonizării pe cor al răspunsurilor noastre, e bine să se precizeze și melodiile uzitate în Caransebeș și Lugoj, ca în concluzie să putem avea răspunsurile uniforme ale Metropolei de mâine a Banatului.

Inceputul făcut de prof. Lugojan este binevenit, iar cartea cu răspunsurile lit., o recomandăm tuturor credincioșilor și îndeosebi școlilor din ep. Aradului.

FILARET BARBU

REVISTE

A apărut No. 9—10 din „Revista cercului juridic bănățean” anul VIII, I. Octombrie cu următorul sumar: Cronică, în fața uraganului . . . de I. V. L. Obligație și contract în dreptul român și în dreptul modern. O nouă interesantă și originală contribuție a unui profesor român la înțelegerea dreptului roman, de Ilie N. Lungulescu. O nouă direcțiune în Ministerul Justiției, de Dr. Ioan Lazăr. Specii de cazuri neaplanate, de Petru Penția. Rezolvarea locală a diferendelor dintre săteni, de Ioan Țărăngă. Informator legislativ, de Dr. Ion Țenchea. Informator bibliografic de Eugen Feneșan. Jurisprudență și soluțiuni jurisprudențiale. Legislație. Revista apare lunar. Un exemplar 40 lei. Redactor d. Ilie V. Lungulescu, primul-președinte al curții de Apel Timișoara.

„Școala Bănățeană”, revista Asociației învățătorilor din Timiș-Torontal, redactată de d. Marius Bucătură, a apărut într'un număr îngrijit, pe lunile Septembrie—Octombrie. Semnează dd. M. Bucătură, Stanciu Stolan, I. Căpreanu, I. Moldoveanu, dr. N. Ursu, Const. Nedelcu și Stelian Rădulescu. Articole de specialitate.

„AZI” săptămânal „Azi” cu următorul cuprins:

Mai e timp să se încheie pacea? La această întrebare răspund: afirmativ, d. Lyod George și negativ d. Duff Cooper.

Germania în luptă cu blocada engleză, mare reportaj trimis de corespondentul din Berlin.

D. Zaharia Stancu semnează articolul despre „Politica Sovietelor față de țările mici.

„Băcanul meu și-a cumpărat pian” este titlul uii reportaj asupra speculei, de d. Părvu Par.

D. col. Em. O. Lupășcu continuă importantul său articol despre „Cele trei bătălii în care s'a isbutit nimicirea completă a inamicului”.

În restul numărului semnează d-nii: N. Carandino, Lasar Sebastian, Ierolim Șerbu, etc.

Note politice, polemice, etc . . . 8 pagini mari 5 lei.

Onomastici ministeriale

și mii de locuitori ai țării, cu numele de Mihai și Gavril, își serbează onomastica în ziua sfinților arhangheli Mihai și Gavril.

Compoziția actualului guvern au și patru miniștri cu acest nume; dintre cei mai vrednici sfinți ai Regelui. E un prilej binevenit de a scrie numele și de a le arăta meritele.

Ministru general Gabriel Marinescu a fost se știe: omul ordinii. Într'un discurs la radio D-sa a spus: „Vre să parcurgem, nu pot avea altă grijă, de cât grija păstrării intacte a monumentului național, păstrarea care se poate concepe decât în cadrul celor perfecte ordine interne. Cerge să ținem să nu uite că purtăm în noi, tineri și bătrâni, pe umerii noastre moștenire, care trebuie consolidată și transmisă, intactă, generațiilor viitoare”. Sunt cuvintele unui patriot, sunt cuvintele paznicului conștient de misiunea pe care și-o îndeplinească. Cel care a rostit aceste cuvinte, era îndreptățit să le rostească și pe acestea: „Datoria mea este să am un ochi de veghe pentru cei răi, să tulburătorii de suflete, pentru creatorii de ură, pentru toți cei ce moarte între frați, pe cari cu durere fără crutare, îi voi lovi...”

Mihail Ralea și-a înscris numele scri de acela al marilor deschizători de drumuri, cari au pus România modernă pe făgăsură progresului, al civilizației și al libertății sociale. Toate legiuirile scri le-a făcut, în calitate de conducător al departamentului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, s'au făcut un progres, pentru civilizare, pentru a pune Legea breslelor, opera la care nu tine mai mult, este cu adevărat un neobișnuit la edificii Români, Ministerii naționale.

Mihail Ghelmegeanu, în calitate de director al lucrărilor publice și al comunicațiilor, a prezidat o uriașă muncă de înființare a acestui departament. Țara a fost întretăiată de o mulțime de noi comunicații sub ministeriatul d-lui Ghelmegeanu, care unele de mare importanță pentru apărarea națională. Principalele artere de cale ferată, cele cari leagă țara noastră de Occident și aduce acest continent la schelele noastre dela Dunărea Mare, s'au dublat sub conducerea lui Mihail Ghelmegeanu, azi sunt în curs de dublare.

Prof. Mihail Șerban, rector de academie agricolă, e omul sistemului și al organizării practice la departamentul agriculturii și al agriculturii. Titularul acestui departament, are în d-sa o dublură serbă, un ajutor activ și la nevoie, un ajutor competent. Este tocmai ceea ce trebuie la acest departament, unde lipsa de competență și lipsa de competență e de mare dăuna întregii economii naționale.

Și-a ales pe cei patru Mihai din cabinetul cabinet, M. Sa Regele a avut o mare fericită.

Publicul sfătuit

Trimită concentrațiilor
mai ales cărți postale

București, 8 (SIR.) Deși sunt admise și pe seama concentrațiilor de trimiteri postale, ca scrisori sau inchiise, ziare, cărți postale, mandate, mandate, colete postale, telex etc. Publicul este sfătuit să încredințeze cât mai mult cărțile postale, să scrie de mână și care ajung astfel repede la destinație.

Al doilea rând se cere că adresele să scrie citeț și exact.

Momente din copilăria Voevodului Mihai

Vlăstarul regal un pasionat cercetător al trecutului țării

Ce a trebuit să fie educația unui Prinț, din alte vremi, știm din cronicile timpurilor, ca e nici una nu arată astăzi atâtea răspunderi puse pe umerii tineri, cât dovedesc timpurile moderne. Una din misiunile de slavă pe care și le-a asumat Augustul Rege, Tatăl A. S. Voevodului, și iubitul nostru Suveran, a fost aceea de a dăruii odraslei domnești o educație solidă, o cultură practică și cuprinzătoare, o putere de a osebi între un om și alt om, pe cel bun, pe cel drept, pe cel muncitor și valoros.

Concomitent cu cele mai grele probleme ce au stat vreodată în calea vieții de Stat, M. S. Regele S'a consacrat perfecționării sufletești și trupești a Principelui care va avea să ducă mai departe gloria României.

O PASIUNE: TRECUTUL ȚĂRII

Știe fiecare cât de aproape de inima poporului a fost instruit A. S. Marele Voevod. Încă din cea mai fragedă pruncie, A. S. Principele Mihai a cunoscut abecedarul și primele cărți, a scris pe primele foi ale caietelor albastre de școală, alături de cei mai buni elevi ai țării, de cei mai buni din generația Alteiței Sale, cunoscându-le acestora suflul, înclinările, reacțiile, hărnicile și răbdarea. De foarte mic copil, Principele Mihai al României a fost un exemplu pentru toți copiii de vârsta Lui, prin merite personale care au împodobit prestigiile nobiliare cu care s'a născut.

În răstimpuri, aflăm că A. S. Marele Voevod, cu colegii Săi, cutreeră drumurile care duc înspre monumentele țării.

Trecutul României s'a revelat A. S. Marelui Voevod nu numai din cărțile de istorie, dar din însăși această mare carte deschisă, care se cheamă România, din mănăstirile ei, din pictura murală primitivă, din arta iconarilor, din arta poporului care cântă și țese culorile, din spectacolul etern al muncilor câmpului, din rugăciunea plugarului, pe ogor, și din petrecerile patriarhale ale poporului.

Odoarele care vorbesc despre trecut au fost atinse de degetele Vlăstarului Domnesc cu nițete, cu smerenie.

Însăși tradiția țării a fost profesorul A. S. Marelui Voevod, profesorul Lui de românește.

AMBASADOR AL ȚĂRII

Când nevoile țării au făcut apel la vrednicul Principe, tinerețea Lui a îmbrăcat haina de fir a ambasadorilor, și a servit de timpuriu Țara pe care a învățat să o îmbească atât.

Acestea toate, nu sunt decât un palid rezumat al activității A. S. Marelui Voevod, Care simultan cu studiile, S'a devotat carierii armelor, intrând în Armata Țării cu cel mai frumos elan.

Aplicațiunea științifică a A. S. Marelui Voevod Mihai, adâncile sale cunoștințe tehnice, — care nu sunt numai teoretice, dar verificate în atelier, — fac ca din ce în ce mai mult, Alteița Sa Principele de Coroană al României, să se afirme ca un om modern, cu o cultură solidă, și cu o mare putere de discernământ, în toate ramurile de activitate.

IN MIJLOCUL STRĂJERILOR

În această uluitoare evoluție a înbușorâtului Copil pe care L'am admirat și L'am iubit dela venirea Sa pe lume, este interesantă o precoce hotărâre bărbătească, și o neșovăelnică voință caracteristică în toate înfăptuirile de Străjer ale Alteiței Sale.

La inaugurarea Săptămânii Străjerilor în Iunie anul trecut, M. S. Marele Voevod a rostit o alocuțiune în fața centurii adunate în Curtea Palatului. Iată cuvintele sobre și înțelepte, hotărâte și frumoase ale A. S. Principelui Mihai

CAMARAZI STRĂJERI,

„Astăzi începem lucrul prevăzut în ziua întâia, din săptămâna străjerilor. Noi trebuie să facem mai mult decât pot face alte unități, fiindcă suntem Centuria de onoare a Străjii Țării. Faceți astfel ca onoarea ce ni s'a încredințat și nădejdea pusă în noi să întrecă așteptările.

„Să muncim cu stăruință la lucrul ce ni s'a încredințat și să dovedim cea mai desăvârșită ordine și disciplină.

„La muncă deci camarazi străjери!”

Iar cu prilejul construirii unui pod, la Pantelimon, tot Măria Sa Voevodul Mihai spune:

IUBIȚI CAMARAZI,

„Vă mulțumesc pentru felul cum v'ați îndeplinit datoria de străjери. Munca pe care am desfășurat-o noi aici, se desfășoară la fel în toată țara de către ceilalți camarazi ai noștri. Sunt mândru și fericit că am putut da cu unitatea mea cel dintâi exemplu.

„Podul început astăzi va fi sfârșit tot de străjери.

„Nădăjduesc ca în scurt timp când Voiu trece peste el, să spun cu mândrie: „Acest pod este făcut de străjери”. Ne vom regăsi mâine și în zilele următoare acolo unde programul fixat ne-a hotărât lucrul.

„Sănătate, iubiți camarazi!”

Aceste cuvinte sunt tot atâtea bune prevestiri pentru neamul românesc, destinat de Pronia cerească să fie, într'o zi condus, de un atât de înzestrat Comandant și de devotat binelui țării.

În ziua în care A. S. Principele Mihai, Mare Voevod de Alba Iulia își serbează onomastica, noi îi înălțăm, din inimile noastre, cea mai emoționată urare de viață lungă, și de bună sănătate.

Să ne trăiască A. S. Marele Voevod de Alba Iulia, drept cinstitor al datinilor de mărire ale Coroanei și ale Neamului.

Iar recunoștința națională trebuie astăzi să caute, încă odată, înspre Marele Rege. Care în înalta Sa inteligență, a hotărât pentru Său o educație și o cultură, românești.

Invățând să-și cunoască țara...

Cunoscuta ziaristă italiană d-na A. Silvestri Giorgi, a făcut ziarului „Il Telegrafo” un admirabil portret al Voevodului Mihai.

Evocând clipele petrecute în clasa Voevodului Mihai, ziarista italiană vorbește în articolul ei și de educația Principelui, și scrie:

„Față de principiile care au stat la baza educațiunii Sale și anume nevoia și datoria de a cunoaște țara cu toate frumusețile și bogățiile sale, viața poporului, obiceiurile și tradițiile, se înțelege cum în program întră și călătoriile.

O lună pe an a fost hotărâtă pentru aceasta strănsă și directă apropiere cu

realitatea vieții domnești. Măria Sa a cutreerat în toate direcțiunile țara atât de variată și frumoasă în tren sau automobil, sau de cele mai multe ori cu sacul în spinare și bățul în mână, șezând la masa țaranului în așteptarea mămăligii, odihnindu-se pe prispă acoperit cu învelitoare înflorită, mirosind a levănțica și ascultând cum se stinge viața satului în liniștea profundă a nopții cu lună. Această viață activă, sănătoasă, igienică, nu înăbușe tendința de visare care reprezintă urma slavă asupra acestei rase latine.”

Reveniri la credința strămoșească

Caransebeș, 8. — În ultimul timp se înregistrează la Caransebeș cazuri de revenire la credința strămoșească a unor familii românești rătăcite.

Mulțumită stăruinței d-nei și d-lui locotenent pensionar M. Giogu, a fost readusă în sânul bisericii ortodoxe tânara Viorica Știopu, în vârstă de 17 ani, ai cărei părinți rătăciți în secta baptistă, n'au botezat-o nici pe ea, nici pe ceilalți 6 frați ai ei. Botezul acestei tinere fete s'a făcut cu o deosebită solemnitate, nași fiind d-na și d. loc. M. Giogu, iar după câteva zile aceiași nași și-au cununat fina, cu tânărul Ion Hanțilă.

Deasemeni a revenit la credința ortodoxă familia grefierului Ion Groza dela judecătoria locală.

Acesta și-a botezat cei doi copii în cadrul unei sărbători creștinești. Nașii noilor botezați au fost d-na și d. notar T. Tocăniță.

Spionaj la granița Olandei

Amsterdam, 8 (Rador). — Agenția Reuter anunță că autoritățile olandeze au descoperit mai multe persoane, care încercau să treacă uniforme militare olandeze în Germania. Cercuirile autorizate cred că trecerea prin contrabandă a acestor uniforme, urmarea scopul de a înlesni activitatea spionajului la granița Țărilor de Jos.

Ungaria

rămâne în cea mai strictă neutralitate

BUDAPESTA, 8 (RADOR). — D. JAROS, MINISTRU FĂRĂ PORTOFOLIU, LUÂND CUVÂNTUL LA KOMARON, A DECLARAT CĂ RAZBOIUL ACTUAL ESTE UN RAZBOIU ÎNTRE MARILE PUTERI ȘI CĂ UNGARIA ESTE HOTĂRÎTĂ SĂ OBSERVE CELA MAI STRICTĂ NEUTRALITATE.

Colonia italiană

din Lyon a comemorat victoria dela Vittorio Veneto

Paris, 8 (Rador). — O colonie italiană din Lyon a comemorat solemn victoria dobândită în marele războiu de trupele italiene la Vittorio Veneto, alături de armatele aliate. În cuvântarea rostită cu acest prilej, consulul italian la Lyon, a amintit cuvintele pronunțate de mareșalul Petain cu prilejul recepției sale dela academia franceză cuvinte de omagiu pentru armata italiană și pentru conducătorii ei

Dela breasla funcționarilor particulari

Breasla funcționarilor particulari din ținutul Timiș a adresat următoarele telegrame cu prilejul apariției Decretului-Lege pentru stabilirea salariilor minimale în întreprinderile particulare, comerciale, industriale și de transporturi:

Majestății Sale Regelui Carol II-lea
București

Cu prilejul apariției înaltului Decret-Lege, sancționat de Majestatea Voastră, pentru stabilirea salariilor minimale în întreprinderile particulare, Breasla funcționarilor particulari din ținutul Timiș, în numele funcționarilor își exprimă adâncul sentiment de recunoștință și mulțumire prin acest înalt gest, care a produs un mare ecou în sufletele noastre, văzând interesul pe care îl nutriți pentru clasa salariaților din România, ne îndeamnă la strângerea cadrelor cât mai intens în jurul Majestății Voastre și a Tronului.

Popovici, Dumitru, vicepreședinte

D-sale d-lui primministru Argetoianu,
București

Breasla funcționarilor particulari din ținutul Timiș, în numele funcționarilor particulari și angajaților comerciali își exprimă cea mai adâncă recunoștință și mulțumire cu prilejul apariției Decretului-Lege pentru stabilirea salariilor minimale în întreprinderile particulare care a fost realizat sub șefia Domniei Voastre.

Popovici Dumitru, vicepreședinte

D-sale profesor Ralea, Ministru Muncii
București

Apariția Decretului-Lege pentru stabilirea salariilor minimale în întreprinderile particulare îndeamnă Breasla funcționarilor particulari din ținutul Timiș să-și exprime în numele funcționarilor particulari cea mai vie recunoștință și mulțumiri.

Popovici Dumitru, vicepreședinte

PUBLICAȚIE DE VANZARE

Subsemnatul dr. Alexandru Morariu, notar public din Timișoara, la cererea creditorului Adolf Samek din Timișoara aduc la cunoștința publică, că în ziua de 22 Noiembrie 1939 orele 16 d. m. se va vinde la licitație publică prin intervenția subsemnatului, în Timișoara IV, Bul. Carol 40, în localurile creditorului, pe riscul și pericolul debitorului în întârziere.

1 părete de antisamburu, 1 masă roșie, 2 foteluri de lemn roșu, 1 etalaj pentru flori, 1 dulap mic, alb, 1 stellage, 1 hadă pentru rufe, 1 stellage mic, 1 lampă cu abatjour, 4 lăzi, 1 dulap alb mare, 1 dulap cu trei uși, 1 toaletă cu oglindă, 2 mese de noapte, 3 paturi, 1 masa rotundă, 4 scaune, 1 scaun Thonet, 2 saltele, 10 matrațe cu afrio, cu un preț de strigare de Lei 5.500.

Intrucât nimeni nu va oferi acest preț, atunci obiectele scoase la licitație se vor vinde și sub prețul de strigare. Obiectele se vor vinde aceluia care va oferi prețul cel mai mare. Prețul se va achita în numerar imediat.

In afară de prețul propriu zis cumpărătorul va mai suporta și impozitul proporțional cuvenit Statului după această vânzare precum și impozitul cifrei de francare și toate taxele și timbrele împreună cu această vânzare. Obiectele după achitarea prețului și impozitului cu accesoriul vor fi eliberate imediat cumpărătorului.

Licitanții sunt obligați a depune în numerar la începerea licitației în mâinile subsemnatului în numerar 20% din prețul de strigare. Intrucât la adjudecare cumpărătorul nu va întregi imediat vadiul depus până la prețul de cumpărare, licitația se va anula și ținut imediat din nou, iar vadiul depus îl va pierde în favoarea creditorului licitant. Toți cei care doresc a lua parte la această licitație sunt invitați prin prezenta la participare.

Timișoara, la

Dr. Alexandru Morariu
Notar public.

Un nou discurs al d-lui Molotov

Cine au deslănțuit actualul războiu

Un aspru rechizitoriu împotriva statelor capitaliste și imperialiste

Rusia continuă liniștită și plină de încredere munca sa pașnică

Moscova, 8 (Rador). — D. Molotov a ținut o cuvântare la o întrunire organizată la Moscova cu prilejul împlinirii a 22 de ani dela revoluția din 1917. Oratorul a pronunțat un rechizitoriu contra statelor „capitaliste și imperialiste”, pe care le-a acuzat că au deslănțuit actualul războiu, la care iau parte 570 milioane de oameni, mai multe din jumătate din populația întregii lumi, atât din Europa cât și din Colonii.

D. Molotov a confirmat că unele din eforturile acestor state de a extinde războiul, atrăgând în el Uniunea Sovietelor, au eșuat.

Am arătat odată mai mult, că Uniunea Sovietelor nu se conduce după mîntea altora, ci după propria sa inteligență, atunci când lumea capitalistă luptă din ce în ce mai serios pentru a spori numărul beligeranților și pentru a atrage țările neutre în război.

D. Molotov a acuzat cercurile conducătoare din Franța și din Anglia, că fac tot pentru războiul să dureze cât mai mult. Alții profită de neutralitatea lor pentru a trage din război anumite avantaje pecuniare, câștigate de pe urma nenorocirii altora. Dacă nu se face opoziție — a adăugat oratorul — actualul război se va transforma într-o luptă fratricidă a întregii lumi. Nu este adevărat că actualul război este făcut pentru apărarea democrației. Nu este de așteptat ca responsabilității acestui război să renunțe la el de bună voie. Prin urmare, mărind în același timp și dominația capitalismului. URSS este hotărâtă să se opună la acest lucru. Este evident că, consolidarea internă a Uniunii Sovietelor și întărirea poziției sale internaționale reprezintă nu numai datoria poporului sovietic, dar și interesul tuturor celor ce doresc sfârșitul grabnic al războiului.

REZULTATUL ACTIVITĂȚII INDUSTRIALE ȘI AGRICOLE A URSS

Oratorul a trecut în revistă rezultatele activității industriale și agricole a Uniunii Sovietelor și a adăugat: Caracterul revoluționar al civilizației sovietice nu consistă în renunțarea la vechiul pa-

trimoniul cultural al națiunii. Noi, bolșevicii, apreciem istoria și știm că progresul socialist nu este posibil decât dacă se sprijină pe istoria glorioasă a trecutului. Patriotismul sovietic, de care este însușit poporul nostru întreg, s'a și manifestat în Extremul Orient și Ucraina Occidentală.

D. Molotov a adăugat: Patria și comunismul fac una. URSS nu înseamnă numai industria prosperă și economia rurală inficritoare, ci, înainte de toate, conștiința de datorii lor față de patrie și față de celelalte națiuni din lumea întreagă. Treacănd la politica internă, d. Molotov a declarat: Trădătorii Troțkiști din serviciul puterilor străine, nu și-au putut realiza planurile criminale pe care le urzeau, atât în Caucaz, cât și în Ucraina și aiurea. URSS a rămas neclintită și unită. Ea și-a lărgit de curând teritoriul.

POLITICA EXTERNA A SOVIETELOR

În ce privește politica externă, statele capitaliste văd tot mai limpede că URSS nu este așa cum ar fi voit ele să fie. În adevăr, Uniunea Sovietelor este puternică și intangibilă.

Ani de zile am veghiat la securitatea țării noastre și la sporirea puterii sale. Acest lucru ne-a costat scump, dar am reușit să asigurăm pacea pentru popoarele Uniunii Sovietelor. Nu știm ce încercări se vor ridica în fața noastră în viitor. Ceeace știm, este că ne vom întări tot mai mult puterea defensivă a statului nostru. Nu ne temem de nicio încercare ce ar veni din afară. Știm că cea mai bună politică a Uniunii Sovietelor este politica de pace, care ne-a și dat numeroase succese.

Vom înfăptui fără șovăire. Aceasta este voința poporului, inspirată din politica lui, partidului lui Lenin și a lui Stalin. Vom urma drumul tras de Lenin, care duce la victoria definitivă a regimului nostru.

Ordinul de zi al mareșalului Vorosilov

Moscova, 8 (Rador). — Cu prilejul împlinirii a 22 de ani dela revoluția din Octombrie, d. Vorosilov publică un ordin de zi în care spune, că anul acesta ca și anul trecut armata roșie a trebuit să arate din nou puterea sa și înalta tehnică militară de care dispune, în luptele pentru integritatea teritorială și pentru independența Republicii populare a Mongoliei, prietenă.

Armata roșie a arătat lumii întregi, prin acțiunea sa, ce semnificație au pactele de asistență mutuală pe care le-a încheiat guvernul sovietic cu albe state.

Ordinul de zi amintește apoi campania

din Polonia, care a dus la zdrobirea trupelor polone într'un timp scurt. El laudă calitățile diviziilor sovietice, care au dat dovadă de mare reperație în mișcare, de eroism, inițiativă și credință față de patrie.

Poporul sovietic — încheie ordinul de zi al mareșalului — sprijinindu-se pe armata sa roșie victorioasă, continuă liniștit și plin de încredere munca sa pașnică, urmărind cu atenție situația internațională complexă și săngeroasă. Niciun eveniment nu-i va găsi nepregătit.

Discursul d-lui Molotov comentat de presa engleză

Londra, 8 (Rador). — Toate zările engleze comentând ultimul discurs al d-lui Molotov, scot în relief noua sa afirmare a neutralității. Și hotărârea sa de a rezista la orice încercare de a o atrage în război. Redactorul diplomatic a lui „Daily Herald” subliniază că discursul d-lui Molotov nu cuprinde un singur cuvânt despre noua prietenie a Rusiei față de Germania, sau despre intenția ei de a

sprijini Reichul în domeniul economic. S'ar părea că neutralitatea binevoitoare față de Germania, s'a transformat într-o neutralitate răuvoitoare față de toată lumea.

„Daily Mail” crede că Germania trebuie să fumormânteze definitiv speranțele de a ajunge la o alianță militară cu rușii.

Funcționarii IET îndreptățiți la avansare pe anul 1939-40

Timișoara, 8. — Direcțiunea regiei publice comerciale IET (Întreprinderile electro-mecanice ale municipiului Timișoara), a întocmit următorul tablou despre funcționarii acestei regii îndreptățiți la avansare pe anul 1939/40:

Dela șef de birou clasa I la șef de secție clasa II: d. Mihail Toth.

Dela impiegat clasa I la subșef de birou clasa II: d. Iosif Müller.

De'a agent stabil la impiegat stagiar dd. Vladimir Milici, Cornel Indrieșiu, Teodor Doșlea, Ștefan Florescu, Dumitru Runcu, Dănilă Savu, Ștefan Ignatovici, Constantin Butoi, Traian Hegheș, Gheorghe Răduț, Vasilescu, Gheorghe Luca, Teodor Căpăruș, Emil Staici, Elena Bugariu, Ioan Dehelean, Moise Ghilezan, Florica Butoi, Vasile melcov și Ladislau Șagovici.

Convocare

la adunarea generală ordinară a Uzinei Electrice S. p. A. Ciacova, care se va ține Joi în ziua de 30. Noiembrie 1939 ora 4 p. m. în biroul uzinei.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale, semnarea greșierului și a doi verificări a procesului verbal.
2. Raportul contabilului de administrație și prezentarea bilanțului pe anul de gestiune 1938/39.
3. Raportul comitetului de cenzori.
4. Hotărârea asupra întrebunțării veniturii net.
5. Acordarea descărcării contului de administrație și a comitetului de cenzori.
6. Hotărârea în privința sporirii capitalului social.
7. Alegerea consiliului de administrație și a comitetului de cenzori.
8. Eventuale propuneri.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunare cu drept de vot să se rugați a-și depune acțiunile cel mult la 27 Noiembrie 1939 ora a. m. la casa Uzinei sau la Cassa de Păstrare p. A. din Ciacova.

Ciacova, la 31. Octombrie 1939.

Consiliul de administrație
UZINA ELECTRICĂ S. P. A. CIACOVA
Activ

Contul-Bilanț pe 1938/39

Cassa în numerar 6349, Clădire 123305, Instalații 2417803, Mărfuri 13180, Materiali de exploatare 6714, Debitori 239291, Hârtii de valoare 2500, Inventar 38778. Total: 2847920.

Pasiv

Capital social 50000. Fond de rezervă 31397, Fond de res. pentru marfă 204164, Fond de amortizare 913000, Dotațiunea pentru clădiri 6000, pentru instal. 241000: 1160000, Fond de rezervă pentru creanțe dubioase 4489, Dotațiunea nouă 12000: 16489, Credite 1366322, Venit net reportat 4967, anul 1938/39 14581: 19548. Total: 2847920.

Debit

Contul de profit și pierdere pe 1938/39: Cheltueli de administrație 1059000, Salarii 370792, Materiali de exploatare 588546, Impozite 91457, Taxe comunale 14594, Taxe de consumație 11952, Taxe de energie 4000, Întreținerea rețelei 24566, Asigurări 24201, Dobânzi 26900, Dotațiunea fondului de amortizare 247000, Dotațiunea fondului de rezervă pentru creanțe dubioase 12000, Venit net reportat 4967, în anul 1938/39 14581: 19548. Total: 1541554.

Credit

Venit reportat din anul precedent 4967, Consumarea curentului electric 1536587. Total: 1541554.

Ciacova, la 30. Iunie 1939.

Consiliul de administrație

Verificat și găsit exact.

Comitetul cenzorilor.

OCASIUNE FAVORABILĂ PENTRU PLASAMENT DE CAPITAL

DE VANZARE

moșie, 72 jughere, județul Timiș, teren, pământ bun. Informații la Adresa Leopold, Timișoara, Str. Milano No. 14. Telefon 22-44

Am făcut totul pentru a împiedeca furtuna să izbucnească

Declarațiile d-lui J. Caillaux despre războiul actual

Paris, 8. (Rador.) — „Oamenii cari au la noi pârghiile de comandă au făcut totul ce le-a stat în putință pentru a împiedeca furtuna să izbucnească”, a declarat d. Joseph Caillaux, cu ocazia ședinței sale ca președinte al consiliului general al departamentului Sarthe. Într-o intervenție făcută în fața comitetului de siguranță ținută, d. Caillaux a declarat: „Catastrofa s'a produs, sau mai degrabă a revenit, după cum a spus un diplomat, care se aștepta la acest eveniment. Războiul ce se desfășoară și care se caracterizează prin lipsa aproape totală a operațiunilor militare, este rezultatul unei agresiuni violente împotriva unei țări, împotriva ideilor de justiție ce au suferit. Puțin interesează că înaintea noastră să ezite și să tergiverseze.

Oare aceasta nu este din partea sa o capcană? Oare nu-și spune el că democrațiile ar fi mai puțin apte decât masele aservite pentru a suporta încercări grele, tocmai fiindcă nu stau sub jugul despotismului? Trebuie să-i dovedim că el se înșală. Să rezistăm cu hotărâre. Iată care este cuvântul de ordine.”

Oratorul a terminat astfel: „Trebuie să mergem înainte fără a ne uita înapoi, nefăcând nici o deosebire între cei cari stau în serviciul națiunii. Numai astfel noi vom reuși să facem ca țara noastră să poată înfrunta o grea perioadă din istoria sa. Pentru binele patriei, noi trebuie să punem în serviciul țării toate bogățiile sale, lipsiți de orice alte preocupări.”

Un acord belgo-olandez

Intrevederea neașteptată dintre Regele Leopold și Regina Wilhelmina a Olandei

Haga, 8. (Rador.) — Regele Leopold a venit luni seara în capitala Olandei, urmând imediat la palatul Regal, anunțând prin telegramă olandeză. Scopul acestei întrevederi este de a discuta între Regele Leopold și Regina Wilhelmina a Olandei unele probleme ale situației internaționale, în special cercurile bine informate. D. De Weert, ministrul de externe al Belgiei și d. Kleffens, ministrul de externe al Olandei, au asistat la întrevederile celor doi suverani.

Bruxelles, 8. (Rador.) — Un comunicat oficial anunță că vizita regelui Leopold la Haga nu are nicio legătură cu o eventuală propunere de mediațiune între beligeranți.

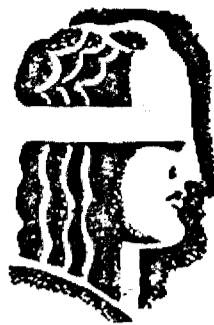
Amsterdam, 8. (Rador.) — În legătură cu întrevederea celor doi suverani ai Belgiei și Olandei, Havas notează că măsurile de precauțiune luate de Belgia și Olanda au fost întărite în ultimul timp și că s'a pus la cale o alianță militară între cele două state au interes de a stabili

intre ele un acord cât mai strâns împotriva oricărei eventualități.

PLECAREA REGELUI LEOPOLD S'A FACUT PE NEAȘTEPTATE

Bruxelles, 8. (Rador.) — D. N. B. transmite: Nu numai publicul, dar și cercurile guvernamentale sunt surprinse de călătoria regelui Leopold și a lui Spaak în Olanda. Regele și ministrul de externe nu erau însoțiți de nimeni și au făcut această călătorie cu automobilul. Ministrul de externe a publicat o declarație, prin care afirmă că n'a știut nimic despre un proiect de călătorie în Olanda a suveranului său.

Se crede că chiar nici Spaak, care a luat erii parte la consiliul de miniștri, nu fusese informat despre acest proiect. Nu se știe dacă regele Leopold a hotărât brusc să plece la Haga sau dacă pregătise mai de mult această călătorie, ale cărei țeluri rămân deocamdată necunoscute.

Niciodată o loterie n'a oferit ATÂTEA ȘANSE pentru jucători ca NOUL PLAN de tragere al LOTERIEI DE STAT

De acum înainte în fiecare lună vor avea loc două trageri cu câte un plan de câștiguri diferite

PRIMA TRANȘĂ cu tragerea la 15 NOEMBRIE distribuie un număr de câștiguri medii și mici.

A DOUA TRANȘĂ cu tragerea la 18 NOEMBRIE distribuie numai câștiguri foarte mari.

Cine vrea să beneficieze de totalitatea șanselor oferite de noul plan, joacă deodată la amândouă tranșele.

Lozurile pentru cele două tranșe s'au pus în vânzare.

Ridicați-vă fără întârziere lozurile de la Colecturile Dvs. preferate, acestea ne mai fiind în măsură, sub regimul noului plan, să vă rețină lezul până'n ajunul tragerii ca în trecut.

LOTERIA DE STAT

NOUL PLAN AL LOTERIEI A 21-a

Tranșa (lozuri roșii)
CU TRAGEREA LA 15 NOEMBRIE 1939

LOTERIA DE STAT (Matca) CÂȘTIGURI DIVIZIBILE		
7	1.000.000	7.000.000
10	400.000	4.000.000
30	100.000	3.000.000
100	20.000	2.000.000
200	10.000	2.000.000
10000	1.600	16.000.000
34.000.000		

LOTERIA U.F.C.R. (Anexă) CÂȘTIGURI INDIVIZIBILE		
4	400.000	1.600.000
40	40.000	1.600.000
400	4.000	1.600.000
4000	400	1.600.000
8000	200	1.600.000
8.000.000		

Tranșa (lozuri verzi)
CU TRAGEREA LA 18 NOEMBRIE 1939

LOTERIA DE STAT (Matca) CÂȘTIGURI DIVIZIBILE		
1	8.000.000	8.000.000
14	1.000.000	14.000.000
1000	10.000	10.000.000
22.000.000		

LOTERIA U.F.C.R. (Anexă) CÂȘTIGURI INDIVIZIBILE		
20	100.000	2.000.000
200	10.000	2.000.000
1600	1.000	1.600.000
8000	200	1.600.000
7.200.000		

Telegramme interne

UN ASASINAT MONSTRUOS

Clujnau, 8 (SIR.) — La târgul din Clujnau, județul Tighina s'a întâmplat un monstruos asasinat: Comerciantul Usher Gorstein, întâlnind pe vărul său Ștefan Gorstein, în centru orașului, s'a aruncat la el cu un cuțit, lovindu-l. Cel rănit la rândul-i, o scos cuțitul, implându-l acânc în gâtul agresorului, care a prăbușit într'un lac de sânge. Criminalul a fost arestat, iar rănitul în stare gravă a fost dus la spital.

LUCRĂRILE DELEGAȚIEI ROMANO-JUGOSLAVE

București, 8 (SIR.) — Lucrările celor două delegații română-juugoslavă în vederea încheierii unor convenții economice desfășoară în mod satisfăcător și se pare că vor fi terminate până la sfârșitul săptămânii.

EXPLOZIA DELA PISCURI-MORENI

București, 8 (SIR.) În urma cercetărilor făcute de autoritățile miniere și polițienești, s'a stabilit că explozia produsă în mina de compresoare din schela Piscuri-Moreni e datorită din cauza pereților slabi ai tubului, care n'au putut rezista presiunii aerului comprimat. Atât tubul cât și șeful Mabalcescu Vasile, cât și mecanicul motorist Dumitru I. Nicolae au fost internați în spital la Plocești.

JURISPRUDENȚA CU PRIVIRE LA BURSA

București, 8 (SIR.) — Curtea de Casație a statuat printr'o jurisprudență că Bursa nu poate fi făcută răspunzătoare de actele mijlocitorilor oficiali.

INCENDIUL DIN BĂMNICUL-SĂRAT

DIN BĂMNICUL-SĂRAT

R.-Sărat, 8 (SIR.) — Continuă cercetările în jurul cauzelor focului care a distrus magazinul de coloniale frații Ionescu din R.-Sărat, str. Principele Ferdinand. Pagubele sunt mai mari de un milion.

ARESTAREA UNEI BANDE DE SPĂRGĂTORI ÎN CAPITALA

București, 8 (SIR.) — Poliția capitalei a reușit să aresteze erii faimoasa bandă compusă din tineri eleganți și îndrăzneți, sub conducerea înșușilor: Gh. Nica zis Gică, Busculescu Dumitru zis Tită și Nae Vante zis Găureanu zis Lică, zis (mai urmează alte zece nume). La interogatoriul au declarat că au săvârșit numeroase furturi de bijuterii, bani, haine și la debite. Lucrurile furate le-au desfăcut pe specialități. „Bijuteriile” prin Datzio Francisc, bijutier din Calea Griviței, hainele prin Gh. Ioan Tudor zis Achuala vânzător de haine vechi. Cel doi tănuitori au fost arestați împreună cu tipograful Elias Veisa. Unul dintre hoții arestați, Wolf Sândeanu, mai avea un rol: el a tănuit și vândut lucrurile altei bande, a lui Paronta Șt., Ion Spineanu și alții, închiși acum la Văcărești. Intreaga bandă a fost înaintată parchetului. Se cercetează dacă nu cumva au operat și în provincie.

AUTORITĂȚILE NU VOR LUCRA AZI

București, 8 (SIR.) — Azi fiind sărbătoarea „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”, autoritățile vor fi închise. Serviciul va fi reluat Jol, ora 3 d. a.

Numiri și transferări de funcționari în ținutul Timiș

Timișoara, 8. — În urma propunerilor făcute de comisia de numiri și înaintări a ținutului Timiș, Excelența Sa d. rezident regal dr. Alexandru Marta a semnat o decizie prin care se fac următoarele numiri și transferări de funcționari administrativi în ținut:

D. Florea Băcilă, fost ajutor de judecător, a fost numit subșef de birou în administrația centrală a ținutului.

D-na Ana Seceleanu, impiegată la Curtea de apel Timișoara, a fost transferată în administrația centrală a ținutului.

D-șoara Margareta Vidican, impiegată la pretura Radna, a fost transferată în administrația centrală a ținutului.

D. Gheorghe Imbroane, secretar comunal la Pecica, a fost transferat impiegat clasa II la pretura Reșița.

D. Ion Sasu, impiegat la primăria Ineu, a fost transferat impiegat la pretura Ineu.

D-șoara Elisabeta Beregszászl dactilografă la pretura Brad, a fost transferată la pretura Hunedoara.

D-na Ana Adam a fost numită dactilografă la pretura Brad.

D. Milan Milunov, din Timișoara, a fost numit impiegat stagiar la pretura Brad.

D-șoara Melania Șchiopu, impiegată, a fost transferată dela pretura Aradului la pretura Orșova.

D-șoara Antonia Jucu, impiegată, a fost transferată dela primăria Seleuș la pretura Aradul-nou.

D. Efreim Radin, impiegat clasa II, a fost transferat dela pretura Hălmașiu la pretura Radna.

D-șoara Ana Buciumar, șefa oficiului poștal Vărfurile a fost numită impiegată la pretura Hălmașiu.

D-șoara Ecaterina Rotariu, din comuna Macoviște, a fost numită dactilografă la pretura Moldova-nouă.

D-na Terezia Berinde, impiegată la tribunalul Hunedoara, a fost transferată la serviciul tehnic al județului Hunedoara.

D-șoara Berta Bertoiu, impiegată la primăria Simeria, a fost transferată la pretura Radna.

D. Nicolae Laza, din comuna Vrani, a fost numit agent veterinar în aceeași comună.

INSPECTORII GENERALI

AI ÎNVĂȚĂMANTULUI PRIMAR CONVOCAȚI LA BUCUREȘTI

București, 8 (SIR.) — Pentru 9 și 10 Noembrie au fost convocați la ministerul educației naționale toți inspectorii generali ai învățământului primar.

SPORT

Spre lichidarea campionatului

Recenta etapă a campionatului național a produs o nouă surpriză suporterilor timișoreni, și anume condițiunile în care a pierdut Ripensia la Arad în fața Amefei.

La Ripensia disensiunile se mențin pe primul plan de preocupări în cadrele grupării.

Nici acum neînțelegerile dintre conducere și unii dintre jucătorii nu au putut fi complet eliminate. În speță Pavlovici și Oprean sunt încă nemulțumiți, astfel că înfrângerea dela Arad, are motive cari trebuiesc căutate în comportarea acestora, cari au determinat falimentul integral al apărării ripensiste.

Conducerea clubului va lua de astădată măsuri energice spre a reprimă conduita de sabotaj pe cari unii dintre jucătorii înțeleg s'o ia în perioada grea a crizei de refacere radicale.

Repetatele încercări cu utilizarea lui Tănzer nu au dat satisfacție, dupăcum de altfel era de așteptat. Miși este incontestabil un jucător utilizabil, însă numai într'un cvintet în care fiecare jucător cultivă un stil specific austriac, și într'o echipă care are o linie de halți impecabilă.

Ori tinerii din Ripensia, nu sunt încă maturi în ceea ce privește posibilitățile tehnice și mai ales tactica așa ca atât Mioc și Andreescu cât și Jivcovici și oarecum Marcu, caută să se releve în momentele decisive prin elan, voință și viteză.

Tănzer, cu prudența sa și cu concepția lui de joc — diametral opusă — nu se poate încadra între acești băieți, astfel că randamentul pe care-l produce este de valoare inferioară.

Jocul lui Haas a exasperat uneori, căci a ratat multe situații bune, dar în schimb s'a dovedit mai agresiv și chiar mai eficace decât Tănzer, care, deși a stricat poate mai puține poziții, a produs mai puțin.

Astfel că nu trebuie să mire pe nimeni

dacă Ripensia va prefera în viitor, în primul rând, pe cei tineri.

Camt a câștigat pe merit cu 3:2 în campania F. C. Carpați, cu toate că ambele goaluri au fost marcate de adversari datorită greșelii apărării timișorene.

Formația în care au apărut Duminecă nouii divizionari a stărnit în primul rând mirarea, apoi necazul suporterilor.

Intr'adevăr prin introducerea lui Possak și Korony în linia de atac, aceasta a suferit de o adevărată frână, lucru care a apărut cu mult mai remarcabil, deoarece a fost absolut contrar stilului lui Reuter și Bindea, cari au rămas fără parteneri.

Ne-a surprins plăcut factura bună a jocului furnizat de adversari, cari au reușit să producă o partidă interesantă, lipsită de monotonia acelora cu care ne-am obișnuit.

Bravura etapei a furnizat-o desigur UDR., care a reușit o victorie, după o luptă eroică și dură.

Reșițenii au jucat din nou în alura lor caracterizată printr'un dinamism categoric și spirit de sacrificiu.

Apărarea UDR-ului a impus categoric, respingând cu succes atacurile vehemente și insistente ale gălățenilor, cari nu s'au resemnat nici-o clipă ci au căutat să imite pe reșițenii cari au marcat goalurile victorioase în timp de cinci minute.

Derbyul Diviziei B disputat între Chinezul și Electrica a fost un match urât în care lipsa de sportivitate s'a evidențiat atât de des, încât ne-a fost rușine că competitorii au fost echipe timișorene.

Conducătorii acestor grupări ar face foarte bine dacă s'ar ocupa și cu refacerea mentalității jucătorilor, cari s'au pretat la lucruri foarte penibile, dând matchului un caracter respingător.

Ealeidoscop sportiv

M. L. Sz. în anul viitor va reforma complet sistemul campionatului de fotbal înființând trei clase; A. B. și C.

Pentru matchul cu Protectoratul Boemiei ce se va disputa Duminecă la Breslau, Germania alinaiază următoarea formație: Klodt, Janes, Billmann, Kupfer, Sold, Männer, Lehner, Schön, Conen, Binder, Pesser.

Sparta într'o întâlnire recentă a învins Rapid din Viena cu 6:3.

Presa de specialitate franceză comunică, că în războiul Polono-German a murit moarte de erou Kusocinski, reputatul fondist polon, fostul campion mondial al Olimpiadei dela Los-Angeles, pe distanța de 10.000 metri.

Echipa canadiană de hockey pe gheață Montreal Stars a învins echipa New-York-ului cu 6:2.

Cuplul american Barnes-Gledhill cu ocazia campionatului de tennis profesionist din Newyork a învins perechea Vines-Pervycu 6:2, 7:5, 11:9 la proba de dublu domni.

Rusul Boicenko cu ocazia unui concurs a obținut remarcabila performanță de 1:08.2 m. la proba de 100 m. brasse.

Echipa de box a marinei a învins Ostmar-kul cu 10:6.

Proximal adversar al lui Joe Louis pentru data de 9 Februarie va fi cilianul Godoy.

Suedezul Björn Borg a stabilit un nou record european la proba de 500 m. liber, cu timpul de 6:01.1 m.

Mica publicitate

Licitație de locuri de casă. Sâmbătă 11 crt., se va licita la cartea funduară restul din locurile de casă din grădina Niemetz (circumscripția III-a), locuri de primul rang cu prețuri foarte reduse. Informațiune: dr. G. Alföldi, curatorul falimentului, I. Str. Lonovici 8.

Profesoară dă lecții de limba latină și română la studenți mari și mici. Bul. Carol Nr. 7. Etaj II., ușa 9.

Cumpăr costume bărbătești uzate exclusiv la locuința Dvoastră. Obiectele aduse în prăvălia mea nu le cumpăr, dar în urma unei cărți postale sau aviz telefonice (12-14) mă prezint imediat. Schönbrunn, Timișoara II., Piața Traian 2, etaj I. 2.

De închiriat o cameră și bucătărie într'un souteraine modern, în apropiere de Piața Unirii, la 1 Decembrie. L. Str. Aurel C. Popovici 10. (Din Bul. Tache Ionescu.)

ECONOMICE

Plata impozitelor nu se poate face cu bonuri de rechiziție

Timișoara, 8. — Autoritățile administrative din ținutul Timiș — prefectura, primăriile municipale și orașele reședințe de județe — au fost înștiințate de către rezidența regală a ținutului, că ministerul de finanțe nu poate primi, în plata impozitelor curente, bonurile de rechiziție eliberate locuitorilor din zonele de concentrare cu ocazia diverselor rechiziții de cai, vehicule, etc.

Printr'o adresă trimisă ministerului de interne, ministerul de finanțe arată că legea bugetară a exercițiului 1939/40 nu prevede acest mijloc de plată al dărilor, care, dacă ar fi adoptat, ar constitui o călcare de lege și ar produce importante perturbări în executarea bugetului.

Aceste lămuriri au fost date de ministerul de finanțe cu scopul de a se curma diversele intervenții ce s'au făcut de unele autorități și de locuitorii interesați pentru admiterea bonurilor de rechiziție la plata impozitelor.

Cum se va desfășura concursul național al grâului și porumbului

— Se vor distribui importante premii —

Timișoara, 8. — După un am anunțat, Duminecă 12 l. c., în localitate va avea loc marele concurs național al grâului și porumbului pentru agricultorii din județul Timiș-Torontal, care se va desfășura în cadrul unei deosebite solemnități.

În sala de jos a Palatului Cultural, se va aranja o impunătoare expoziție. Vor fi expuse cele mai alese soiuri de grâu și porumb. Selecția s'a făcut, ținându-se cont atât de calitate cât și de cantitate. Vor participa 188 agricultori cu produse din recolta lor.

Concursul va fi prezidat de Excelența Sa d. Rezident Regal dr. Alexandru Marta și vor lua parte la solemnitate reprezentanții tuturor serviciilor și instalațiilor cari sunt în strânsă legătură cu agricultura, precum și reprezentanții F. R. N., ai Gărzii Naționale și Pre-

gătirii Premilitare.

Vor lua cuvântul: d. prefect col. V. Popovici ca președinte al Comitetului de premiere, insp. general Agricol ing. N. Popescu—Arad delegatul Ministerului Agriculturii, un reprezentant al Comerei de agricultură și Excelența Sa d. Rezident Regal dr. Alexandru Marta, care va distribui premiile.

Pentru premii, Ministerul Agriculturii, a dat suma de 125.000 lei, iar Camera de agricultură va da 4 prașitoare de porumb. Toate aceste premii vor fi împărțite la 36 din cei mai buni agricultori din județ.

Cum scopul acestor concursuri este intensificarea și raționalizarea agriculturii românești, este de dorit ca la sărbătoarea grâului și a porumbului de Duminecă să participe cât mai mulți plurgari.

Pensionarii statului vor putea cumpăra lemne în rate

Cum își pot procura lemne de foc funcționarii publici

București, 8 (SIR). — D. prof. Mihai Șerban, subsecretar de stat la Agricultură și Domenii a aprobat vânzarea lemnului de foc pensionarilor publici, — cu plata în patru rate, — garantate prin carnet de pensii.

În ce privește funcționarii publici, s'a hotărât să nu li se vândă materiale în rate, ci cu plata anticipată, făcându-li-se însă reducerea de 150 lei la vagonul de 10 mii. Motivul pentru care nu s'a admis vânzarea lemnului de foc funcționarilor publici, cu plata în rate, este că unele instituții de Stat și asociații ale funcționarilor publici, datorează C. A. P. S.-ului circa 15 milioane lei, pentru lemnele primite în anii 1932—1937.

Având în vedere însă, că ar trebui găsită posibilitatea de a înlesni funcționarilor publici în aceste timpuri grele,

procurarea de lemne de foc, pe care se le plătească în rate lunare, prin reținerea din salarii și cu garantarea plății, d. ministru Șerban a aprobat asemenea vânzări: cu condiția ca ministerele și administrațiile publice respective, care au datorii, să-și achite datorile din trecut iar plata lemnului pe anul 1939—1940 să fie făcută integral de către Casele de Credit existente la toate ministerele și Casele Autonome, aceste urmând să acopere sumele avansate din reținerile lunare din salariile funcționarilor.

Lipsa de vagoane de transport

Timișoara, 8. — Cu privire la demersurile făcute de către Camera de Comerț și Industrie din Timișoara, precum și de alte instituții, între cari și Asociația Comercianților de lemne în legătură cu lipsa de vagoane pentru transportul lemnului, Direcțiunea Regională CFR ne face cunoscut că a luat toate măsurile pentru îndreptarea acestei situații. Astfel, vagoane acoperite se găsesc în momentul de față în măsură suficientă ca să satisfacă toate cererile. În ce privește însă vagoanele descoperite, necesare la transportul lemnului etc., lipsa acestora va fi cu desăvârșire înlăturată treptat, în decurs de 6—7 zile. Este și timpul, căci pe piața orașului se simte o mare criză de lemne de foc.

Joi nu va fi alarmă!

TIMIȘOARA, 8. — La uzina electrică au fost instalate câteva puternice sirene noi de alarmă, pentru cazuri de atacuri aeriene.

Eficacitatea și puterea de difuzare a acestor sirene se va încerca Joi 9 l. c., între orele 8—10 dimineața.

Broul MONT al municipiului Timișoara previne populația timișoreană că la data și orele de mai sus se face această încercare a sirenelor, și deci sunetul lor nu va trebui interpretat ca un semn de alarmă. Populația este invitată să-și caute în mod normal și liniștit de treburile ei.

Cine a ucis pe Petru Bonca?

soția și servitorul minor împreună, sau numai unul din ei?
Crimea dela Vârșand (jud. Arad) în fața Curții Criminale

Timișoara, 8. — În fața Curții Criminale s'a evocat azi o sângeroasă dramă de familie, în care se întâlnesc toate elementele romanelor populare de sentimente: soția infidelă, amantul tânăr, ruznică, dușmănoasă, copilul care își acuză mama de uciderea tatălui — victima în care natural nu era prezentă la naștere, își impunea totuși prezența, obsesivă, cu țeasta sa zdrobită în cap, într-o noapte de vară... Dar ucigașii? Sunt ei cei doi, cari stau în fața acuzațiilor fără să se privească: femeia de patruzeci de ani, trecut pe fața plânsă și zbârcită; băiatul interesant, cu părul dat pe spate?

DELA INFIDELITATE CONJUGALĂ PÂNĂ LA CRIMA

Petru Bonca, din comuna Vârșand (jud. Arad), a angajat în toamna anului 1938 un servitor de grajd, Petru Pătroi, pe atunci un tinerel de abia 18 ani, pe care l-a numit Antinoul.

Deși soția stăpânului, Floarea, nu știa decât prototip clasic al frumuseții bărbătești, nu i-a trebuit mai mult de trei săptămâni pentru a se lăsa cucerită. E drept că gurile rele din familie pretind că Petru Pătroi n'a fost primul ei servitor-ameant, Rudele, cari o surprindeau în brațele tânărului, o denunțau în zădărnicele soțului. El primea avertismentele cu indiferență („De ce vă amestecați în casa mea?”) sau cu resemnare: avea doar un copil de 10 ani cu femeia necredincioasă.

Și a afirmat la instrucție și la proces că Floarea Bonca ar fi vrut să scape de el, ar fi încercat să-l otrăvească.

În seara, la 29 Iulie 1938, casa fiind goală de lume — oaspeți — Floarea se scurgea cu iubitul ei să-l suprime pe soțul care stătea în calea fericirii lor. Petru Bonca dormea afară la un stog. De dimineață impresurarea se vor folosi.

NOAPTEA INSANGERATĂ

În miezul nopții femeia se furizează

afară din camera în care dormea cu fiul ei și se duce în grajd, sculându-l pe Petru Pătroi.

— Gata?
— Gata!

Femeia avea la ea un topor și o pernă — alibi pentru cazul că soțul s'ar fi trezit. I-ar fi explicat atunci că a venit să doarmă lângă el.

Servitorul se așează la pândă, iar femeia dispare în noapte. Căini încep să latre.

Abia după câteva minute, ea reapare cu securea:

— L-am omorât!

Amantul ia toporul plin de sânge și se duce și el să-l mai lovească pe muribund.

E OARE ACESTA ADEVĂRUL?

Aceasta e versiunea crimei stabilită de ancheta jandarmeriei. Dar nu există nici o dovadă materială. Perna — pretext a dispărut. S'a găsit în pod o secure fără urmă de sânge. Incolto indicii mai mult sau puțin concludente. Inculpații au recunoscut, apoi au negat fapta ce li se impută. Edificiul construit cu o logică impecabilă, pe indicii, de către d. procuror în rechizitoriul său, este pus la îndoială, cu o logică nu mai puțin impecabilă de apărătorul femeii!

Dar atunci cine a ucis pe Petru Bonca?

În zadar am ascultat depozițiile martorilor — mai toți rude ale victimei sau ale inculpaților. În zadar am scrutat fața acestei femei, cu nasul ușor coroiat, care riscă munca silnică pe viață. În zadar am ascultat citirea depoziției acelei precoce Hamlet care e fiul ei de 12 ani: o înșirare de acuzații teribile, spuse cu candoare de copil. Nici rechizitoriul, și nici pledoariile nu ne-au convins.

Curtea însăși să fie oare în același dubiu? Pronunțarea sentinței s'a amânat pe Joi 9 Noembrie. Atunci vom ști.

Scrisori din Valea Jiului

REORGANIZAREA CERCULUI CULTURAL AL „ASTREI”

În comuna Petrila, puternica localitate de lângă Petroșani, s'a reorganizat în patrula cerc cultural al „Astrei”, cu directorul minier Regele Ferdinand I.

Președintele sunt în: Petrila—Cimpa, Petroșani și Brad, apoi în Jieț.

Cercul cultural Petrila Reg. Ferdinand I, desorganizat în urma morții președintelui său și vicepreședinte al comitatului Jiu Pr. Seb. Ciocan, și pornește la o nouă viață. În adunarea ținută zilele trecute s'a ales noul comitet, compus din d-nii: Ing. inspec-tor Popovici președinte de onoare; d. Avrel Dula președinte activ; președinte Fanu și Ier. Hangea vicepreședinte; Rom. Tonta secretar; ing. Arghir casier; ing. Eugeniu Sulea bibliotecar; M. Romanescu controlor; d. Golgoșiu econom, și d-nii: G. Gheorghiu, Gh. Borza, P. Cornea, Lazar Popa, Gavril Berceanu și Ștefan membri.

Comitetul pentru alegere și încredințarea s'a pus în comitetul ales și stăruiește ca toți bunii români să se înscrie în activitate în cadrele „Astrei”, președinte onorific închide adunarea.

SEDINȚA CERCULUI RELIGIOS PETROȘANI

În 5 Noembrie s'a ținut ședința cercului religios Petroșani, în biserica sf. Petru, cu care prilej a fost introdus în comitetul Petroșani II nou, alesul paroh Ștefan, în fața unui impresionant număr de credincioși. Serviciul divin a fost condus de P. C. S. Prot. Ion Duma, asistat de membri cercului, preoții: Cor. Ciocan, Const. Zoican, Eus. Oprean, Ștefan și Marcu Păun Jura. Cântările au fost executate cu multă virtuozitate de corul parohiei ort. rom. Petro-

șani, dirijat de d. D. Munteanu.

La sfârșitul sf. Liturghii par. prot. Duma, înconjurat de soborul preoților conlaturghisitori, a rostit predica în legătură cu evanghelia zilei, făcând apoi cu citatul: „Au pe Moisi și pe prooroci, să asculte de ei”, trecerea la actuala instalare noului paroh, citind ordinul de aprobare a alegerii, apoi Singhelia și încredințându-i Sfânta Evanghelie, tezaurul nesecat și nefalsificat al dreptei învațături mântuitoare.

Răspunde pr. Tr. Moșie, care — după considerații inspirate din scrierile sfântilor Parinți ai Bisericii asupra preoților — mulțumește tuturor autorităților cu cădere pentru alegere și confirmarea ei, fadăguiește bună purtare, ascultare și muncă fără preget, cerând concursul credincioșilor ca să se poate ajunge scopul urmărit.

Actul instalării a făcut mare impresie.

DECESE
Au decedat aproape deodată, doi vechi prieteni din Petroșani: Traian Rațiu și Teodor Muntean. Și de aceeași boală: congestie cerebrală.

Traian Rațiu a venit — ca și T. Muntean — în Valea Jiului la începutul secolului, având chemarea să organizeze și conducă cel dintâi institut financiar românesc: „Jiana”. O greșală a consiliului de administrație a dus banca la lichidare, „Ardeleana” din Oraștie luându-și sarcina de a face lucrul acesta. A trecut la noul așezământ financiar și Rațiu, care — după războiul mondial — a condus sucursala „Ardeleana” din Petroșani până la retragerea ei — și pensionarea directorului său. A fost apoi, în vremea național-tărăniștilor, ajutorul de primar al metropolei Văii Jiului, și acum era în drum numirea sa la același post. Era apoi membru în com-

INFORMATIUNI

Calendar

MIERCURI, 8 NOEMBRIE

Ortodox: Soborul mai marilor Voevozi Arhangheli Mihai și Gavril.

Catolic: Cel 4 Coron. Martiri.

JOI, 9 NOEMBRIE

Ortodox: Sfinții Martiri Onisifor și Porfiriu (+ 299).

Catolic: Dedic. Arhib. Prea Sf. Mânt. și Sf. Teodor.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Miercuri și Joi:

Capitol și Apollo: Miercuri: „Suflete în ceață”, cu Jean Gabin, Michele Morgan și Michel Simon.

Joi: „Ea și El”, cu Charles Boyer și Irene Dunn.

Corso (fost Rivoli): Miercuri: „Pumnul de fier”.

Joi: „Parada tinereții”, film sovietic.

Sala: „Linia Siegfried”.

Istoricul zilei

— La 9 Noembrie 614 d. H. Perșii bătând pe arabi au cucerit Ierusalimul.

— Pe timpul războiului neotărăniștilor, la 9 Noembrie 1877 a avut loc crunta bătălie dela Rahova.

— În 9 Noembrie 1918 împăratul Germaniei Wilhelm II, a abdicat dela tron.

— În 9 Noembrie 1936 s'a desvelit la București monumentul lui Mihail Kogălniceanu.

— În 10 Noembrie 1330 oastea lui Carol Robert a fost zdrobită în munți de ostărea lui Alexandru Basarab.

— La 10 Noembrie 1660 a murit Ștefanuță Vodă al Moldovei, acela care fusese poreclit de Papură Vodă.

— În 10 Noembrie 1678 Tuncii au fost zdrobiți sub zidurile cetății Hotârnului de către Leșii, care fuseseră ajutați de Grigore Ghlea și Ștefan Petriceicu, domnitorii principatelor românești.

— La 10 Noembrie 1914 s'a dat crunta bătălie dela Ypres, în care s'a întrebunțat pentru prima oară Yperita.

P. C. MILOȘ

— **SĂRBĂTORIREA UNUI DISTINGT OSTAȘ LA ORAȘIA. Intelectualitatea română din Oravița, în frunte cu d-nii: prefect col. Seracin, deputat dr. Ioan Teicu, primar Petru Cornea, protopop Virgil Musta etc. etc., în cadrul unei mese comune dată la restaurantul „Coroana”, a sărbătorit pe d. col. Dumitru Petrovici, comandantul Cercului de Recrutare din Oravița, mutat acum la Școala Superioară de Artilerie din București. Prin cuvântările rostite de către cei amintiți mai sus, sărbătoritului i s'au adus elogiile și mulțumiri pentru munca desfășurată în fruntea Cercului de Recrutare.**

— D. dr. Liviu Peia a fost numit secretar al F. R. N. din Severin. Monitorul Oficial publică numirea d-lui avocat dr. Liviu Peia din Lugoj ca secretar al F. R. N. din județul Severin.

porațiile reprezentative ale Bisericii ortodoxe din Jiu. Om bun, blând, adânc creștin, — au familie numeroasă. Moare în anul 61 al vieții.

Teodor Muntean, de 67 ani, era conducătorul tehnic al institutului „Jiu Cultural” de librărie, legătorie și tipografie, — și președintele Reuniunii meseriașilor. Tipograf de meserie, s'a ridicat prin muncă și pricepere, — iar în revoluția din 1918 a stat activ în serviciul ideii naționale.

Dumnezeu să-i odihnescă cu dreptii.

PREMILITARI

au început nu nou an de muncă. În toate bisericile din Valea Jiului s'au făcut slujbe și s'au ținut cuvântări de învățură și însuflețite îndemnuri la muncă și disciplină pe seama lor. În unele locuri au asistat și autoritățile — dându-se actului acestuia un fast deosebit.

— **REDAȚIONALE. AZI FIIND SĂRBĂTORIREA SFINȘILOR ARHANGHELI MIHAI ȘI GAVRIL, NUMĂRUL VIITOR AL ZIARULUI NOSTRU VA APARE VINERI DIMINEAȚA, LA ORELE OBISNUITE.**

— **MIRE DE 78, MIREASA DE 60 DE ANI.** La oficiul stării civile Timișoara a încheiat univoc civilă, recent, pantofarul Martin Schuster, din Timișoara, Bui. Carol 39, cu văduva Hermina Emilia Niedermayer, originară din Vârșeț (Jugoslavia). Mirele e în etate 78, iar mireasa de 60 de ani. Mirele se căsătorește pentru a treia oară, mireasa pentru a doua oară.

— **ADMINISTRATIVE. D. IANCU DUMITRESCU, ACHIZITOR, E SOMAT SĂ-ȘI INCETEZE ORICE ACTIVITATE ÎN NEMELE ZIARULUI NOSTRU ȘI SĂ SE PREZINTE URGENT LA ADMINISTRAȚIE, PENTRU LĂMURIRI ȘI DECONTARE.**

— **Oficiul de plasare al Statului, din Timișoara, are 126 cereri din partea ucenicilor care doresc a învăța diferite meserii. Sunt rugați toți patronii care au nevoie de ucenici, a se adresa acestui oficiu.**

— **TĂIATĂ LA CAP.** Femeia Maria Moldovan, de 36 ani, din str. Bogdăneștilor 8, cartierul Ronaș, a fost găsită de Salvare tăiată la cap, eri seară între orele 20—21, la locuința sa. Victima a fost internată în sanatoriul Bega.

— **SFINȘIREA BISERICII DIN ANINA.** D-nii dr. Ion Baltescu, director la U. D. R. Timișoara și ing. Vasile Poboran, director al exploatarea miniere U. D. R. din Anina, au vizitat Marți dimineața pe Excelența Sa d. rezident regal dr. Alexandru Marta și pe d. secretar general dr. Gh. Clupe, invitându-i la solemnitatea sfinșirii bisericii ort. română din Anina, care va avea loc Duminică 12 l. c.

— **ACCIDENT DE CIRCULAȚIE.** În ziua de 6 Noembrie a. c., în str. Mărășești, colț cu str. Gh. Lazăr, autocamionul Nr. 720 Tms s'a lovit cu mașina Nr. 2064 Tms, condusă de șoferul Jó Emeric, cauzând-i stricăciuni. Șoferul cu camionul a fugit fără a putea fi identificat. Accidente de persoane n'au fost.

— **TRASURĂ LOVITĂ DE TRAMVAIU.** În ziua de 7 Noembrie a. c., orele 6.25, tramvaiul Nr. 106 depe linia 6-a, condus de vatmanul Bulzu din str. Wilhelm Mühle, colț cu str. M. Gaspar, a lovit în plin căruța d-rei Herzen Vilma din str. Cluj Nr. 30, în care avea vase cu lapte. — Vizitiul Meszaros Ioan și însoțitorul Miloș Andrei, au fost transportați de Salvarea la sanatoriul Bega, fiind răniți. Calul deasemenea a suferit leziuni grave.

— **STAREA CIVILĂ. Născuți:** Zoltan Recian, Sigrun Dobrovolski, Francisc Killer, Lucreția Boroancă, Ioan Strunk, Mircea Nicoară, Miriam Königsberg și Aurora Boja. **Morți:** Rozalia Bauer 53 ani, Elisabeta Herbst, 77 ani, Marta Horbath 46 ani, Agata Kelemen 10 zile, Etelca Futo 54 ani, Ana Andrașiu și Saveta Lantaș. **Căsătorii:** ing. Cicerone Constantinescu cu Ecaterina Fekete. Dumitru Topală func. P. T. T. cu Vasilica Tănase

— **CONSTRUIREA GRĂDINEI DE COPII DIN STR. LOUIS BARTHO.** În ziua de 5 Decembrie a. c. se ține, la primăria municipiului nostru, o licitație publică pentru darea în antrepriză a lucrărilor de construcție a grădiniței de copii din Cetate, str. Louis Barthou. Aceste lucrări se vor face în cadrul unui deviz de 1.787.293 lei.

— **Asigurări contra furtului și contra spargerii la primăria Timișoara.** Primăria municipiului nostru face asigurarea pe timp de un an de zile a numerarului de 100.000 lei dela teatul comunal și a numerarului de 1.000.000 lei dela percepția comunală, contra furtului prin spargere. Deasemenea mai face asigurarea a doi funcționari și a unui om de serviciu, cari transportă banii dela percepție la casieria comunală, contra furtului prin jaf, tot pentru un milion lei. Asigurările de mai sus se vor face pe cale de tratare prin bună învoială. **Joi 9 l. c., la primărie.**

ULTIMA ORA

Pe frontul de Vest:

Dramatice lupte aeriene

Bătălia curajoasă a 9 avioane franceze împotriva a 24 germane

Paris, 8 (Rador.) — Comunicatul din seara de 6 Noembrie: Mare activitate a celor două aviații. În cursul unei violente lupte aeriene, 9 avioane de vânătoare franceze au atacat un grup de 24 avioane de vânătoare germane, doborând 9 din ele, din care cel puțin 7 pe teritoriul nostru. Avioanele noastre s'au înapoiat toate neatinse.

UN AVION RATACT DEASUPRA REGIUNII BALE A ARUNCAT MANIFESTE

Berna, 8 (Rador.) — Un avion străin a zburat pe deasupra regiunii Bale, aruncând manifeste în limba franceză. Manifestele conțin acuzații contra Angliei și erau destinate soldaților francezi. Se pare că avionul se rătăcise din cauza cetei.

SBORURI BRITANICE DE RECUNOȘTERE DEASUPRA REICHULUI

Londra, 8 (Rador.) — Avioanele britanice au efectuat cu succes sboruri de recunoaștere pe deasupra Germaniei și au putut lua mai multe fotografii prețioase. Urul din avioanele noastre nu s'a înapoiat.

COMUNICAT FRANCEZ

Paris, 8 (Rador.) — Comunicatul francez din dimineața de 7 Noembrie: Noapte calmă.

COMUNICAT GERMAN

Berlin, 8 (Rador.) — Comandamentul suprem al armatei germane anunță: În Vest, în afară de Laba, activitatea a trupelor de Francitieri și a unui foc slab de artilerie. De ambele părți nici o acțiune care să merite a fi relevată. În războiul aerian, au fost doborâte un avion britanic la Mainz și 3 franceze la Saarlautern.

9 avioane franceze contra 24 germane

Paris, 8 (Rador.) — Agenția Havas anunță următoarele precizări în legătură cu marea luptă aeriană anunțată de comunicatul francez de Luni seara:

Avioanele franceze au luptat unul contra trei, atacând 24 avioane germane și înapoiindu-se toate nouă la bazele lor. Intreaga luptă s'a dat cu o rapiditate aproape de neînchipuit. Trebuie subliniată severitatea cu care aviația franceză își controtează succesele.

Viktoria aeriană franceză confirmă pregătirea piloților francezi și calitățile tehnice ale materialului. Atât avioanele „Morane” și „Devoitine” cât și aparatele americane „Curtise” dau dovadă de calitate și suplețe incomparabile, în linie dreaptă, în cursa fără viraj. Aparatele germane „Messerschmidt” au poate o

ușoară superioritate de viteză. De îndată însă ce este vorba de a descrie figuri aeriene indispensabile în lupta avioanelor de vânătoare, aparatele franceze

sunt superioare. În asemenea lupte, avioanele care se înfruntă dau lupte ale căror faze individuale nu trec de trei secunde.

Orașul Forbach continuă a fi ocupat de trupele franceze

Paris, 8 (Rador.) — Agenția Havas comentează în felul următor situația militară:

În afară de două mici atacuri cu caracter strict local, date de mici detașamente germane în regiunea de Vest de Sarrelouis, niciun eveniment mai de seamă n'a fost înregistrat.

Acțiunile germane s'au produs în regiunea muntoasă ce se întinde începând de la marginea de Nord a pădurii Warndt care este străbătută de valea adâncă a râulețului Bisten. De o parte și de alta a frontierei care șerpuește prin această vale, se află întăriturile respective ale celor doi adversari. Între ele se află „țara nimănu”, care în unele locuri se întinde pe o lățime de doi km. și care este teatrul recunoașterilor și ciocnirilor

neîntrerupte ale unor patrulare și detașamente mai mult sau mai puțin însemnate. Situația este asemănătoare în regiunea situată între Saarbrücken și Forbach. Contrar svonurilor care au circulat în streinătate despre evacuarea de către trupele franceze a orașului Forbach, se declară în cercurile militare franceze autorizate, că această localitate continuă să fie ocupată de trupele franceze și că nici o modificare a pozițiilor franceze sau germane nu s'a produs de la retragerea voită a forțelor franceze, efectuată la 16 și 17 Octombrie. La Vest de Forbach, în marginea pădurii Warndt, trupele franceze continuă să ocupe și să apere două înălțimi și două sate situate pe teritoriul german.

D. Max Aușnitt, reclamat de Soc. UDR pentru fraude valutare, a fost arestat

București, 8 (SIR.) — ÎN URMA UNEI RECLAMAȚII FĂCUTE DE SOCIETATEA REȘIȚA, ÎN CARE SE SPUNE CĂ D. MAX AUȘNITT AR FI AUTORUL UNEI MARI FRAUDE LA LEGEA DEVIZELOR, PARCHETUL A REPARTIZAT RECLAMAȚIA SPRE CERCETARE CABINETULUI DE INSTRUCȚIE, DUPĂ INDELUNGATE CERCETĂRI, DUPĂ CE ÎN PREALABIL A LUAT UN AMANUNȚIT ÎNTEROGATORIU FOSTULI ADMINI-

STRATOR DELEGAT AL SOCIETĂȚII REȘIȚA, AZI DUPĂ AMIAZĂ MAGISTRATUL INSTRUCȚOR A LANSAT MANDAT DE ARESTARE ÎMPOTRIVA RECLAMATULUI.

MANDATUL A VENIT SPRE CONFIRMARE ÎN FAȚA TRIBUNALULUI SECȚIA ȘAPTE MANDATUL A FOST CONFIRMAT.

Vaccinul contra tetanosului a fost descoperit

PARIS, 8 (Rador.) — Vaccinul contra tetanosului a fost descoperit. Academia de științe a fost informată Luni după amiază, că doctorii Ramon și Le Meyer au reușit să pună la punct acest vaccin. Experiențele făcute au dovedit că vaccinul dă omului, ca și animalului, o imunitate solidă și durabilă împotriva tetanosului.

Aceasta este o descoperire deosebit de importantă, mai ales în aceste momente, căci tetanosul este o boală foarte amenințătoare în timp de războiu.

Minele rătăcitoare

dau mult de lucru marinei de războiu daneze

Copenhaga, 8 (Rador.) — Marina de războiu daneză lucrează foarte activ la neutralizarea primejdiei ce o constituie minele rătăcitoare pe Mare. Până acum au fost făcute inofensive 200 mine. Printre acestea 100 a fost făcute să explodeze. Violența exploziilor a fost atât de mare încât numeroase geamuri dela casele periferice din Copenhaga au fost sparte. Dată fiind primejdia pe care o prezintă aceste mine pentru navigație, se planuește înlocuirea liniei de navigație între Copenhaga și insula Bornholm, printr-o linie aeriană.

Scurte telegrame externe

Washington, 8 (Rador.) — Senatorul Pittmann, președintele comisiunii de politică externă a Senatului, declarat că, dacă până la sfârșitul lui Ianuarie, Japonia nu-și va fi schimbat politica față de drepturile Statelor Unite în China, congresul american va autoriza pe președintele Roosevelt să interzică exportul în Japonia.

Moscova, 8 (Rador.) — Havas semnalează faptul că în Ucraina occidentală s'a introdus sistemul cooperativelor cecece înseamnă sfârșitul comerțului privat. În diferite centre s'au deschis mici prăvălii, depinzând de comisariile Rusiei Albe.

Belgrad, 8 (Rador.) — D. Marković ministrul justiției a declarat într-o convorbire a partidului radical-național ținută la Sabat, că Jugoslavia va avea curând o situație cu totul nouă în ce privește libertățile, drepturile politice cele cetățenești. El a subliniat de asemenea, că în cadrul actualei Jugoslavii, sârbii, croații și slovenii sunt solidari în ideea unui stat unic.

Tripoli, 8 (Rador.) — Cei 11.000 țărani cari fac parte din al doilea grup colonizat în Libia, se află instalându-se în fermele lor și au și început să lucreze fie în Cirenaica, fie în Tripolitania. Toți acești țărani și-au exprimat via lor cunoștință Ducelui, pentru perfectarea organizării a fermelor în care vor putea munci în liniște, rodind pământul strădania lor.

Berlin, 8 (Rador.) — Aniversarea primei revoluții național-socialiste, care este sărbătorită în fiecare an la München la 8 și 9 Noembrie, va fi celebrată anul acesta după un program mult redus.

Belgrad, 8 (Rador.) — D. Ivanović Radici, nepotul fostului fruntaș croat, a fost asasinat Luni, de doi necunoscuți în Zagreb.

Sofia, 8 (Rador.) — D. Lavrentiev noul ministru al Sovietelor a prezentat Luni regelui Boris scrisorile de acreciunțare.

Helsinki, 8 (Rador.) — UN DECRET PREȘIDENȚIAL INTRODUCEREA SUPRAVEGHEREA TEMPORARĂ, ÎN ÎNCEPEREA DELA 7 NOEMVRIE ASUPRA TUTUROR COMUNICAȚIILOR POSTALE, TELEFONICE ȘI TELEGRAFICE. COMUNICAȚIILE TELEFONICE CU STRĂINĂTATEA VA PUTEA FI FĂCUTE NUMAI ÎN LIMBILE FINLANDEZĂ, SUEDEZĂ ȘI ÎN UNELE CAZURI ÎN LIMBILE GERMANĂ, FRANCEZĂ, ENGLEZĂ, ITALIANĂ ȘI ESTONĂ.

Berlin, 8 (Rador.) — Un tren alcătuit din 9 vagoane, a deraiat între Eggen și Pilsen. Accidentul se datorește unei prăbușiri de pietre. Cinci persoane și-au găsit moartea, alte cinci sunt grav rănite. Șapte sunt răniți mai ușor.